

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

У статті розглянуто проблему застосування змішаного навчання. На основі опрацювання джерельної бази дослідження визначено його сутність та виокремлено особливості реалізації змішаного навчання. З'ясовано, що вітчизняні та зарубіжні науковці трактують змішане навчання по-різному, що залежить від перспективи, з якої розглядається це явище. Використання комплексу взаємодоповнюючих та взаємопов'язаних методів дослідження уможливило виконання аналізу та синтезу науково-педагогічної літератури; порівняння та зіставлення з метою виявлення спільних та відмінних ознак між традиційним та змішаним навчанням; систематизацію та класифікацію традиційних моделей навчання з використанням сучасних елементів дистанційного навчання; узагальнення з метою формулювання висновків. Виокремлено моделі змішаного навчання, що використовується у професійній підготовці фахівців, та подано характеристику їхніх особливостей: модель формування вмінь і навичок, модель формування професійних цінностей і ставлення, компетентнісна модель змішаного навчання. Зроблено висновки про те, що сучасне академічне середовище – це динамічна система, що реагує на запити здобувачів освіти, відповідно до яких розширюються форми організації навчання. Комплексне поєднання потенціалу традиційного та дистанційного навчання забезпечує можливість урізноманітнити види взаємодії між здобувачем та викладачем, здобувачем та іншими здобувачами освіти. Використання сучасних елементів дистанційного навчання у традиційному навчанні формує парадигму, яка відрізняється від простої лінійної комбінації цих двох форм навчання; навпаки, їх комбінація – розширює навчальні можливості та надає можливість індивідуалізувати навчальний процес відповідно до потреб, інтересів та очікувань здобувачів освіти.

Ключові слова: змішане навчання, традиційне навчання, інформаційно-комунікаційні технології, заклад освіти, академічне середовище, модель формування вмінь і навичок, модель формування професійних цінностей і ставлення, компетентнісна модель змішаного навчання.

На початку XXI століття широке використання та популяризація інформаційно-комунікаційних технологій не минули й освітню галузь. Сьогодні дискутують різноманітні аспекти власне самої проблеми та шляхів її розв'язання. Зокрема, значна увага зарубіжних дослідників прикута до проблеми дослідження теорії і практики дистанційного та змішаного навчання [11].

Сьогодні заклади вищої освіти розглядають можливість використання потенціалу як традиційного, так і дистанційного навчання, а досить часто застосовується комплексний підхід до використання кращих практик. Сучасні університети, що працюють відповідно до традиційної моделі організації освітнього процесу все частіше, звертаються до можливостей використання окремих елементів дистанційного навчання. Таке поєднання традиційного та дистанційного навчання називається змішаним навчанням, що походить від англійського терміну *blended learning*.

Зважаючи на проблему поширення пандемії Covid-19, швидкого переходу до навчання онлайн закладів освіти навесні 2020 року, розуміння проблем, що супроводжують такий перехід, неготовність як здобувачів освіти, так і викладачів до такої форми навчання, вважаємо за доцільне проаналізувати змішане навчання як одну із форм організації освітнього процесу, що й зумовило вибір теми нашого дослідження.

Метою статті є виявлення особливостей змішаного навчання. Відповідно до мети виконано такі завдання: 1) виконати аналіз науково-педагогічної літератури з проблеми дослідження; 2) виявити специфіку змішаного навчання.

У ході дослідження використано комплекс взаємодоповнюючих та взаємопов'язаних методів дослідження, серед яких аналіз та синтез у процесі опрацювання джерельної бази дослідження; порівняння та зіставлення з метою виявлення спільних та відмінних ознак між традиційним та дистанційним навчанням; систематизація та класифікація традиційних моделей навчання з використанням сучасних елементів дистанційного навчання; узагальнення з метою формулювання висновків та рекомендацій, а також спостереження, опитування, бесіда, анкетування.

Вважаємо за доцільне подати визначення терміна «змішане навчання». Цей термін є відносно новим, що пов'язано з намаганнями закладів вищої освіти використовувати у своїй діяльності ще одну форму організації освітнього процесу. Результати аналізу науково-педагогічної літератури свідчать, що на початку XXI століття теоретики та практики в галузі педагогіки розпочали дискусію щодо конкретизації визначення цього поняття [7]. Так, науковці подають таке трактування: «Змішане навчання – це сукупність технологій та традиційного аудиторного навчання на основі гнучкого підходу, який урахує переваги тренувальних та контролюючих завдань у мережі, що може значно покращити якість освіти» [12, с. 7].

Різноманітне тлумачення цього терміна пов'язане з тим, що дослідники розглядають феномен змішаного навчання з різних перспектив, на основі застосування різноманітних дослідницьких підходів. Проте опрацювання науково-педагогічної літератури із проблеми дослідження свідчить, що більшість науковців погоджуються з визначенням, що під змішаним навчанням слід розуміти поєднання традиційного академічного середовища із використанням можливостей дистанційного навчання. «У відкритому навчальному серед-

овищі учасники навчально-виховного процесу самі можуть отримувати необхідні знання, використовуючи різноманітні інформаційні ресурси (бази даних і знань, мультимедіа, системи навчального призначення, відео- й аудіозаписи, електронні бібліотеки та ін.)» [1, с. 14].

Відомо, що традиційне очне чи аудиторне навчання передбачає взаємодію між викладачами та здобувачами освіти в аудиторії. Водночас дистанційне навчання ґрунтується на використанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій що дозволяють викладачеві та здобувачам освіти виконувати свої академічні функції незалежно від часу та місця перебування. Таке використання сучасних елементів дистанційного навчання у традиційній (очній) формі навчання має низку переваг (підвищення рівня якості та ефективності навчання, забезпечення доступності та зручності навчання, економічна ефективність).

Таке використання сучасних елементів дистанційного навчання у традиційній (очній) формі навчання передбачає виокремлення та комплексне поєднання найкращих практик, забезпечує зосередженість на цілісному характері навчального процесу. Змішане навчання зумовлює необхідність використання певного відсотка навчального контенту та видів діяльності, що виконуються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, а також навчання в аудиторії. Змішане навчання використовує переваги як онлайн, так і очних форм роботи з метою створення конструктивного академічного середовища.

У сучасних дослідженнях висвітлюється проблема забезпечення ефективності навчання під час використання змішаного навчання. Тут беруться до уваги різноманітні його аспекти: досягнення результатів навчання здобувачами освіти; показники успішності здобувачів освіти, що навчалися за змішаною формою навчання тощо. Особливу увагу привертає проблема оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти під час дистанційного навчання. Так, науковці [2], на основі проведення дослідження, з'ясували ставлення здобувачів освіти до методів оцінювання, які використовують викладачі під час змішаного навчання. На думку студентів-першокурсників, ефективними є тестові завдання з множинним вибором відповідей, оскільки у такий спосіб краще відображається їхній рівень знань. Однак здобувачі освіти старших курсів стверджують про доцільність застосування таких методик оцінювання, які дають змогу оцінити їхню активність та залученість до різних видів навчальної діяльності, участь в інтерактивних видах діяльності. Тобто йдеться про те, що під час використання змішаної форми навчання необхідно брати до уваги та оцінювати не тільки знання, освоєні здобувачами, але й їхні вміння і навички, що є складовими інформаційної грамотності, технологічної грамотності та критичного мислення [2].

Під час використання змішаного навчання питання доступності залишається актуальним і передбачає доступність закладів вищої освіти, доступність освітньо-професійних програм, доступність курсів окремих навчальних дисциплін. Не менш важливе значення має проблема забезпечення якості навчальних пропозицій, що пропонуються здобувачам освіти в умовах змішаного навчання. Висока якість навчальних пропозицій, є запорукою ефективності змішаного навчання. «Якщо якість є низькою, то розширення доступності не має сенсу. Здобувачі освіти не потребують програм низької якості, викладачі не виявляють бажання викладати в таких програмах, а випускники не бажають підтримувати такі програми» [10, с. 19].

Зважаючи на те, що сучасна молодь володіє вміннями і навичками користування ІКТ, Інтернет для них важливіший, ніж телебачення, і їхня навчальна діяльність реалізується за допомогою методів спроб і помилок. У цьому контексті науковці вивчають ставлення здобувачів освіти до традиційного навчання в аудиторії, що збагачується елементами дистанційного навчання. У деяких дослідженнях стверджується, що існує значна кількість здобувачів освіти, які позитивно ставлять до застосування елементів дистанційного навчання. Інші ж дослідники, порівнюючи специфіку організації традиційного та змішаного формату навчання, зауважують, що студенти з інтуїтивним когнітивним стилем навчання відчують пригніченість через обмеженість інтерактивної діяльності та спілкування з однокласниками під час змішаного навчання, на противагу здобувачам освіти з аналітичними підходами до навчання. І навпаки, такі наукові розвідки, які присвячені порівнянню особливостей організації дистанційного та змішаного навчання, демонструють результати, що тут здобувачі освіти надають перевагу змішаній формі, знову ж таки, через збільшення можливостей взаємодіяти з викладачем та іншими учасниками освітнього процесу [9].

Не менш важливе значення для організації ефективного традиційного навчального процесу з використанням сучасних елементів дистанційного навчання має комфорт та задоволеність роботою науково-педагогічних працівників. Провівши дослідження, науковці з'ясували, що більшість викладачів підтримують таку організацію навчання, а їхнє позитивне ставлення формується на основі врахування конструктивного впливу на навчання, впливу на формування навантаження, а також визнання того, що зусилля викладачів оцінюються, що є тими пріоритетами, які забезпечує використання сучасних елементів дистанційного навчання та їх інтерференція із традиційним навчанням у закладах вищої освіти [8]. Однак у наукових напрацюваннях теоретиків і практиків освітньої галузі вказуються й інші чинники, які викладачі сприймають як такі, що сприяють забезпеченню ефективності застосування сучасних елементів дистанційного навчання у традиційному навчанні: зручність, можливості та потреба в освоєнні нових знань, формуванні і розвитку вмінь і навичок технологічного характеру, виконання нових ролей (фасилітатор, тьютор) [3], що зумовлює необхідність у неперервному професійному розвитку [4; 5; 6].

Важливе значення у запровадженні змішаного навчання в умовах відводиться організаційній чи інституційній підтримці. Окрім технічної та технологічної підтримки, особлива увага звертається на професій-

ний розвиток викладачів та здобувачів освіти, що передбачає співпрацю технічних, допоміжних підрозділів, а також професорсько-викладацького складу, в основу якого покладено теорію і практику реалізації змішаного навчання, що слугують підґрунтям для освоєння необхідних знань, формування і розвитку вмінь і навичок для успішного впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес.

Розрізняють кілька моделей змішаного навчання, що використовується у професійній підготовці фахівців: модель формування вмінь і навичок – поєднує самостійне навчання з підтримкою викладача у процесі освоєння знань, формування і розвитку вмінь і навичок; модель формування професійних цінностей і ставлення, в основу якої покладено різні види діяльності, використання різних інформаційно-комунікаційних технологій із метою розвитку професійної культури; компетентнісна модель змішаного навчання, що зорієнтована на розвиток професійної компетентності фахівця за допомогою інструментарію підтримки, ресурсів управління знаннями, а також наставництва.

Кожна модель має власну специфіку. Модель формування вмінь і навичок, в основу якої покладено поєднання самостійного навчання з підтримкою викладача у процесі освоєння знань, формування і розвитку вмінь і навичок, спрямована на освоєння специфічних знань із професійної галузі, формування відповідних умінь і навичок їх застосування на практиці. Тут важливим є забезпечення зворотного зв'язку та підтримки викладача. Зазвичай застосування моделі формування вмінь і навичок реалізується через планування навчального процесу групи здобувачів, що навчаються відповідно до власного стилю та темпу, проте об'єднуються розкладом проведення занять; забезпечення здобувачів освіти навчальним матеріалом, який вони освоюють під керівництвом викладача, а моніторинг навчальної діяльності проводиться за допомогою організації синхронних онлайн занять (лабораторні, практичні, семінарські, лекційні) та листування зі здобувачами освіти за допомогою електронної пошти.

Модель формування вмінь і навичок передбачає пряму взаємодію здобувачів освіти з викладачем за допомогою електронної пошти, дискусійних форумів та очних зустрічей у поєднанні із самостійним навчанням, що передбачає використання онлайн курсів, навчальних посібників тощо. Тут взаємодію з викладачем слід розглядати, як основний чинник для досягнення результатів навчання. Результати наукових розвідок свідчать про те, що здобувачі освіти високо цінують таку взаємодію та потребують оцінки власної навчальної діяльності, що розглядається і як стимул до подальшої роботи, і як визнання їхніх досягнень. Також науковці вказують на те, що студенти потребують відчуття приналежності до спільноти, що допомагає в успішному завершенні освоєння навчальної дисципліни та подальшому розвитку в особистісному та професійному плані.

У контексті розгляду моделі формування професійних цінностей і ставлення, в основу якої покладено різні види діяльності, використання різних інформаційно-комунікаційних технологій з метою розвитку професійної культури, варто підкреслити той факт, що тут змістове наповнення навчальної дисципліни відображає ті цінності і ставлення, на формування яких спрямований навчальний процес. Тут послуговуються інструментарієм, що його пропонують інформаційно-комунікаційні технології, зокрема проведення синхронних онлайн зустрічей, вебінарів, розробка плану реалізації проекту, який завершується у традиційному очному форматі; проведення онлайн ігор (ділових, рольових), симуляцій, моделювання тощо.

Відповідно до цієї моделі традиційне навчання в аудиторії поєднується із навчальною діяльністю онлайн. Варто зауважити, що зміст навчальної дисципліни чи освітньо-професійної програми підготовки фахівця загалом передбачає колегіальне навчання, що реалізується як за допомогою очного навчання, так і навчання онлайн, а їх основною метою є формування професійних цінностей і ставлення фахівця певної галузі економіки чи суспільного життя. У цьому випадку змістове наповнення має передбачати апробацію нових видів поведінки, формування м'яких умінь і навичок, що необхідні для участі у рольовій грі, веденні переговорів із клієнтом тощо. Тут використовують увесь арсенал інструментів: дискусійні форуми, вебінари, групові проекти, онлайн-дебати тощо.

Компетентнісна модель змішаного навчання, що зорієнтована на розвиток професійної компетентності фахівця за допомогою інструментарію підтримки, ресурсів управління знаннями, а також наставництва, передбачає таку організацію навчального процесу, за якої можливе формування відповідних професійних компетентностей на основі освоєння знань, формування і розвитку вмінь і навичок, необхідних для взаємодії із професійним середовищем, зокрема виконання певних функцій та спостереження за роботою експертів. За такої моделі організації змішаного навчання призначають ментора, який моніторить навчальну діяльність здобувачів освіти, надає підтримку та забезпечує зворотний зв'язок, а також сприяє розвитку ресурсної бази навчального контенту.

Сьогодні успішність працівника залежить від його знань, умінь і навичок, що дозволяють йому блискучо приймати виважені рішення, взявши за основу відомі дані, факти та керуючись основними принципами роботи, на основі ґрунтовної бази знань. Відтак основне завдання організації традиційного навчання з використанням сучасних елементів дистанційного навчання, в основу якого покладено компетентнісну модель, полягає у формуванні тих компетенцій, що дозволять майбутньому фахівцеві повноцінно функціонувати як у професійному середовищі, так і щоденній життєдіяльності суспільства.

Висновки. Отже, як свідчить виконане дослідження, сучасне академічне середовище – це динамічна система, що реагує на запити здобувачів освіти, відповідно до яких розширюються форми організації навчання.

Комплексне поєднання потенціалу традиційного та дистанційного навчання забезпечує можливість урізноманітнити види взаємодії між здобувачем та викладачем, здобувачем та іншими здобувачами освіти. Використання сучасних елементів дистанційного навчання у традиційному навчанні формує парадигму, яка відрізняється від простої лінійної комбінації цих двох форм навчання; навпаки, їх комбінація розширює навчальні можливості та надає можливість індивідуалізувати навчальний процес відповідно до потреб, інтересів та очікувань здобувачів освіти.

Використана література:

1. Биков В. Ю. *Моделі організаційних систем відкритої освіти*. Київ, Україна : Атіка, 2008. 684 с.
2. Brown G., Smith T., Henderson T. Student perceptions of assessment efficacy in online and blended classes. *Blended Learning: Research Perspectives*, ed. A.G. Picciano and C.D. Dziuban. Needham, MA: Sloan Consortium, 2007. P. 145–160.
3. Dziuban C. D., Hartman J., Juge F., Moskal P. D., Sorg S. (2006). Blended learning enters the mainstream. *Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs*, C.J. Bonk and C.R. Graham ed. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing, 2006. P. 195–208.
4. Mukan N., Noskova M., Baibakova I. (2017). The formation of school principals' readiness to use internet technologies in their work in the system of continuous pedagogical education. *Science and education, Issue 4*. 2017. P. 123–132.
5. Mukan N., Lavrysh Yu. Video Conferencing Integration: Challenges and Opportunities at Universities. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, [S.l.]*, v. 12, n. 1Sup2, 2020. P. 108–114.
6. Mukan N., Yaremko H., Kozlovskiy Yu., Ortynskiy V., Isayeva O. Teachers' continuous professional development: Australian experience. *Advanced Education, Issue 12*, 2019. P. 105–113.
7. Oliver M., Trigwell, K. Can blended learning be redeemed? *E-learning, Vol. 2 Issue 1*, 2005. P. 17–26.
8. RIT Online Learning Department. (2005). *Blended Learning Pilot Project*. URL : http://online.rit.edu/faculty/instructional_design/blended/RITBlendedPilotFinalReport.pdf.
9. Rovai A. P., Jordan H. M. Blended learning and sense of community: a comparative analysis with traditional and fully online graduate courses. *International Review of Research in Open Distance Learning, Vol. 5 Issue 2*, 2004. P. 13.
10. Shea, P. Towards a conceptual framework for learning in blended environments. In *Blended Learning: Research Perspectives*, A.G. Picciano and C. D. Dziuban ed; Needham, MA: Sloan Consortium, 2007. P. 19–36.
11. Soeiro D., de Figueiredo A. D., Gomes J. A. Mediating diversity and affection in blended learning: A story with a happy ending. *The Electronic Journal of e-learning, Vol. 10 Issue 3*, 2012. P. 339–348.
12. Tomlinson B., Whittaker, C. *Blended Learning in English Language Teaching: Course Design and Implementation*. London : British Council, 2013. 252 p.

References:

1. Биков, В.Ю. *Modeli organizaciynykh system vidkrytoi osvity*. [The models of organizational systems of open education]. Kyiv, Ukraina: Atika, 2008. 684 s.
2. Brown G., Smith T., Henderson T. Student perceptions of assessment efficacy in online and blended classes. *Blended Learning: Research Perspectives*, ed. A.G. Picciano and C.D. Dziuban. Needham, MA: Sloan Consortium, 2007. P. 145-160.
3. Dziuban C.D., Hartman J., Juge F., Moskal P.D., Sorg S. (2006). Blended learning enters the mainstream. *Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs*, C.J. Bonk and C.R. Graham ed. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing, 2006. P. 195-208.
4. Mukan N., Noskova M., Baibakova I. (2017). The formation of school principals' readiness to use internet technologies in their work in the system of continuous pedagogical education. *Science and education, Issue 4*. 2017. P. 123-132.
5. Mukan N., Lavrysh Yu. Video Conferencing Integration: Challenges and Opportunities at Universities. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, [S.l.]*, v. 12, n. 1Sup2, 2020. P. 108-114.
6. Mukan N., Yaremko H., Kozlovskiy Yu., Ortynskiy V., Isayeva O. Teachers' continuous professional development: Australian experience. *Advanced Education, Issue 12*, 2019. P. 105-113.
7. Oliver M., Trigwell, K. Can blended learning be redeemed? *E-learning, Vol. 2 Issue 1*, 2005. P. 17-26.
8. RIT Online Learning Department. (2005). *Blended Learning Pilot Project*. Retrieved from: http://online.rit.edu/faculty/instructional_design/blended/RITBlendedPilotFinalReport.pdf
9. Rovai A.P., Jordan H.M. Blended learning and sense of community: a comparative analysis with traditional and fully online graduate courses. *International Review of Research in Open Distance Learning, Vol. 5 Issue 2*, 2004. P. 13.
10. Shea, P. Towards a conceptual framework for learning in blended environments. In *Blended Learning: Research Perspectives*, A.G. Picciano and C. D. Dziuban ed; Needham, MA: Sloan Consortium, 2007. P. 19-36.
11. Soeiro D., de Figueiredo A.D., Gomes J.A. Mediating diversity and affection in blended learning: A story with a happy ending. *The Electronic Journal of e-learning, Vol. 10 Issue 3*, 2012. P. 339-348.
12. Tomlinson B., Whittaker, C. *Blended Learning in English Language Teaching: Course Design and Implementation*. London: British Council, 2013. 252 p.

Mukan N. V., Mukan O. V., Dragan R. V. Blended learning: essence and features of implementation

The problem of blended learning application is considered in the article. Based on the analysis of research literature, its essence is determined, and the peculiarities of the blended learning implementation are singled out. It has been found that domestic and foreign scholars interpret blended learning differently, depending on the perspective from which the phenomenon is viewed. The use of a set of complementary and interrelated research methods made it possible to perform analysis and synthesis of scientific and pedagogical literature; comparison and contrasting to identify common and distinctive features between traditional and blended learning; systematization and classification of traditional learning models using modern elements of distance learning; generalizations in order to formulate conclusions. The models of blended learning used in the professional training of specialists and the characteristic of their features are presented: the model of skills formation, the model of professional values and attitudes formation, the competence model of blended learning. It is concluded that the modern academic

environment is a dynamic system that responds to the demands of students, according to which the forms of education organization are expanding. The complex combination of the potential of traditional and distance learning provides an opportunity to diversify the types of interaction between the student and the teacher, the student and other students. The use of modern elements of distance learning in traditional learning forms a paradigm that differs from a simple linear combination of these two learning forms; on the contrary, their combination expands learning opportunities and provides an opportunity to individualize the learning process in accordance with the students' needs, interests and expectations.

Key words: *blended learning, traditional learning, information and communication technologies, educational institution, academic environment, model of skills formation, model of professional values and attitudes, competence model of blended learning.*

УДК 378.792.8.793.3/796-045(73):37.043

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.34>

Набатов С. М.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА У США: СУЧАСНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ УНІВЕРСИТЕТНОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено аналітичний огляд особливостей професійної підготовки майбутніх фахівців театрального мистецтва в системі університетської освіти у США. У статті встановлено, що розвиток системи професійної освіти у сфері театрального мистецтва не означає радикальних змін парадигми, а лише підкреслює та доводить повторність фундаментальних аспектів, пов'язаних з автодидактичними підходами в автономних та інституційних приватних закладах вищої освіти.

У статті також визначено, що професійна підготовка фахівців театрального мистецтва на сучасному етапі у США є принципово мультигібридним явищем, яке запозичує, адаптує та застосовує до театральних виставок тіла із різноманітного набору практик, що включають мистецтва медитації, бойові мистецтва, танці, акробатику, цирк та спорт, назвемо лише кілька категорій. Автором встановлено, що така історична гібридизація підготовки акторів відбувалася головним чином на рівні змісту (тобто вправ та техник), а не на рівні передавального середовища, яке залишається переважно у фізичному просторі.

Результати дослідження вбачаються в аналітичному огляді процесу професійної підготовки майбутніх фахівців театрального мистецтва у США; вивчення особливостей застосування діяльнісного й особистісного підходів щодо поглиблення наукових знань щодо психо-фізіологічних факторів професійної діяльності; розширенні та вдосконаленні методичного інструментарію задля удосконалення української системи підготовки акторів у контексті університетської освіти. Автором визначено, що спектр «керованих автодидактичних» практик у сфері професійної підготовки акторів характеризуються гібридністю, що підкреслює безперервність еволюції системи у галузі підготовки акторів. Професійна підготовка майбутніх фахівців театрального мистецтва, що сформувалась на початку ХХ століття у США, визначається динамічністю підходів до організації в межах інституційної (університетської) та неінституційної освіти (театральні студії, аматорські гуртки); поєднує різні методичні підходи до практичної підготовки майбутніх акторів.

Ключові слова: *професійна підготовка, театральне мистецтво, майбутні фахівці театрального мистецтва.*

Мистецтво може зіграти особливу й унікальну роль у втіленні в життя ідеалів якісної освіти. Як творче середовище мистецтво за своєю сутністю стимулює когнітивний розвиток, заохочує новаторське мислення і творчість, сприяє розумінню важливості культурного розмаїття і зміцнює моделі поведінки, що лежать в основі соціальної терпимості та толерантного сприйняття всіх членів суспільства. У контексті розвитку та глобалізації світової спільноти, зростання конкурентності та соціальної різноманітності мистецтво у сучасному мультикультурному вимірі та твори мистецтва, що передаються через образ, картин чи музичний твір сприймаються як належне, як дуже природне, а тому не завжди виступає об'єктом уваги представників формальної системою освіти, які помилково вважають, що мистецтво це справа лише митців та людей, які мають певний хист до будь-якого виду творчості чи талант. Політика в галузі освіти в різних країнах зазвичай фокусується на важливості набуття навичок, корисних для знання стресу чи просто для вільного проведення часу, а відтак ігнорує необхідність розвитку здатності формувати в людини значущі для формування особистості світобачення та сприйняття оточуючих, поза увагою залишається той факт, що мистецтво може слугувати чинником згуртовані суспільства тощо. З огляду на переваги та позитивну практику впровадження мистецької освіти в розвинутих країнах світу, таких як США, Велика Британія, Італія, Іспанія, Франція та інші, впровадження мистецтва в систему освіти є необхідною концепцією для подальших реформ в сфері освіти в Україні. І реформування має здійснюватися у всіх ланках, а особливо у сфері професійної підготовки майбутніх митців. Особливої уваги заслуговує професійна підготовка фахівців театрального мистецтва, оскільки театральне мистецтво є одним із найбільш масових доступних видів мис-